

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Aprilis' 16dikán, 1822.

Spanyol Ország.

A' Cortesek Mártz. 11dikétől 18dikáig tartott tanácskozásainak summás áltnézése. (Folytatás). — A' Mártz. 16d. Madritba jött Aszturiai Regement 2d. Batalionát midőn a' Cortesek elfogadnák, Riego, gondolható okokból, a' Vice Elölülőnek engedte az elsőséget, 's a' Batalionnak Küldöttségéhez a' tartott beszédet. Erre a' Titoknokok által-adták a' Batalion Kommandánsának a' Constitúziót egy mahónifa ládácskában, 's a' Kommandáns így kezdett szólni: — „E' nagy-becsű ajándék' viszonozására, a' Corteseknek, Vitézünk' (Riego) nevében, azon kardot adom-által, mellyet ő las Cabezas de San Juanban hordozott, midőn a' Constitúziót kihirdette.“ — Vévén azt a' Vice Elölülő imígy felelt: „Háládatos szívvel veszi a' Congressus ezen kardot, melly a' szabadság kedvelt vitézének győzedelmi jele, 's ő maga határozza majd meg, hol tartassék ez örök emlékezetül.“ Ezzel a' Küldöttség eltávozott. — Egy Deputátus azt kívánta, hogy a' kard a' gyűlések palotájának boltozatjára függesztessék; de utóbb a' határozatott, hogy a' Constitúzió' oltalmazására hordozza azt tovább is a' Generalis, úgy mindazáltal mint már a' Nemzet tulajdonát, mellyért vasára ezen szavak metszettek: „A' Hazatulajdon“; 's a' Generalis halálával az Ország fegyvertárába a' több dicső fegyverek közt fogjon helyet. — Mártz. 15d. és 16. rendelkezések szerint a' Király a' 13 új Katonaosztály' Fő Kormányzóit, 's

az 52 új Kerületeknek Prefektusait vagy Polgári-Kormányzóit (Xefes politicos) nevezte-ki. A' Cortesek nem valának megelégedve a' Királynak Miniszteri sugallásból tett választásával, 's ennek jelét is adták azon ajánlásnak elfogadása által (77 voksal 48 ellen), „hogy egy Deputátusnak se legyen szabad semmi féle szín alatt Status-Miniszterség tagjává lenni.“ Azon ülésben Mártz. 17d., volt Miniszter Canga-Arguelles Aszturiai Követ, felolvasta a' Finantziái Biztosságnak jelentését, mellyből világos, hogy az elébbi Cortesek az adót 661 millióra tették, holott egész bizonyossággal alig lehet 546 millióra számot tartani. — Sanches Úr javallotta, hogy az Amérikában lévő Spanyol Biztosságoknak határ nélkül való hatalmat adjanak a' Cortesek arra, hogy az új Szabad-Statusokkal hat esztendei fegyvernyugvást köthessenek, mellyeknek majd elteltével a' jövendőre szükséges eszközökről lehetne értekezni. E' tárgynak első felolvasása nagy figyelmet gerjesztett. Mártz. 18d. a' Hadi-Miniszter a' sereg valóságos számának 66,716ra való nevelését sürgette, kik közt 6000 Pattantyús és Sappeur, 12,765 Lovas, 47,951 Gyalog lenne, 's ezt annyival inkább szükségesnek állította, minthogy a' több Európai Hatalmasságok is öregbítették hadi erejüket, 's azokat jó karban tartják. Ha pedig háborúra kerül a' dolog, 122,330 Gyalogságra 's 15,318 Lovasságra kell szaporítani az erőt. Előterjesztésének végével szükségesnek látta megemlíteni a' Miniszter azt is,

hogy a' seregnek ruha kell, 's hogy 65 millió Reálja még fizetetlen.

Madrid, Mártz. 21d. Orihuelában egy szalmaembert csinált a' nép, melly Riegot ábrázolta, 's proceszsióval vivén azt az akasztófa alá, ezen kiáltozás közben: „Éljen a' Király!” felakasztotta. A' Cortesek ez iránt a' Minisztereket eleikbe idézték, a' kiknek közelebbi körülállásait a' tettnek tudniok kell.

Pamplona Mártz. 23d. A' gyűléség olly nagy a' Királyi sergek iránt, hogy azok kéntelenek valának magokat az erősségbe vonni. Az egész környék fegyverben van, 's napról napra több több csapatokkal nevedik. Az erősségből minden ágyuk a' városnak vannak irányozva retentésünkre, de nem félünk.

A' rendkívülvaló úton Párizsba Apr. 3d. Madridból m. h. 27dikéig terjedő hírek ide mennek - ki:

A' Finantziai - Biztosságnak azon javallása, hogy a' Status' öszveséges költségei 500 millió Reálra (50 millió f. C. P.) szállíttassanak, a' Mártz. 25d. ülésben 53 voks ellen 80nal visszavetett. — Ez előtt való nap, a' Valenciai békételenység' vizsgálására kinevezett Biztosság jelentésének következésében ajánltattak: 1) a' Nemzeti Katonáság' jó rendbe szedése; 2) a' Statusbántók perének sürgetése; 3) minden idegennek kirekesztése a' katonai kormányokból, hacsak azt a' Cortesek különösen nem nevezik - ki; 4) azoknak kérdőre vevések, kik a' Cortesi rendelkezéseket hátráltatták, 's mind ezeknek 8 nap alatt való végrehajtások; 5) a' Cortesek előtt azon eszközöknek előadása, mellyek az iránt tettek, hogy a' közönséges hivatalok egyedül a' Constitutio barátinak adassanak; 6) a' Nemzet állapotjának megismertetése a' Királlyal, egy követség által, melly Ő Felségét arra is kérje, hogy Tiszt-

viselőknck csak ollyakat tegyen, kik a' Nemzet' szeretetét és bizodalját megérdemlik. A' két első pont hosszas meghányás - vetés után még az nap elfogadtott; a' 3d. másorra halasztatott; a' 4d. és 5d. a' külső dolgokra ügyelő Miniszter' kérésére rendre igazítottott; a' 6d. a' rendkívülvaló estvéli ülésben az nap meghatározottatott.

A' 25d. rendkívülvaló estvéli ülésben két javallások tettek, u. m. hogy a' Király Ő Felsége szentséges személyének őrzése egyedül Spanyolokra legyen bizva, és hogy a' VII Szent Gergely innepén mondani szokott imádságnak egy része, melly a' Nemzet jussaival ellenkezik, ezentúl eltörölhessék.

Ugyan azon ülésben a' Pamplonai legújabb jelenések is szóba jöttek, 's az Elölülő (Gen. Riego) azon volt, hogy mivel a' csendesség' háborgatói nevével visszaélnének, mint közelébb Pamplonában 's más helyeken történt, ezen felkiáltás: „Éljen Riego!” tiltassék - meg, de ezen javallást a' Cortesek visszavetettek, valamint azon ellenkezőt is, hogy a' tisztségeknak hagyatnék - meg az Éljen Riego! kiáltásnak megtiltása.

Franczia Ország.

Párizs, Apr. 3d. Tegnapelőtt az a' ritka eset adta - elő magát, hogy egy törvényjavallás ugyan azon nap mind két Kamaráknak elibe terjesztett, a' hivatalokban megvizsgáltatott, a' közönséges ülésekben vitatás alá vétetett, mind két Kamarától elfogadtatott 's a' Királytól helybehagyatott, és más nap a' Moniteurben törvényképen megjelent. De sürgető is volt a' dolog, illetve az előleges tizenkettődrész adót, melly csak Apr. 1sőjéig volt kivetve, 's ezzel Júl. 1sőjéig azon állapotban hagyatik. A' Deputatusok Ka-

marájában 31 voks ellen 263mal, a' Pairekében 1 ellen 130cczal fogadtatott-el a' javallás.

Mártz. 8d. a' botanicus kertben elfogatott Ifjak között Mártz. 31d. 34en ismét szabadságba helyhezettek.

A' Hadi-Miniszterium költségei' vitásának alkalmatosságával Bonald Úr a' Deputatusok Kamarájában hosszas beszédet tartott, mellyben a' többek közt így szólott: „Minden-ki saját állapotjának politikájával jöt most ide. Soká, igen soká merő hadi politika foglalt-el bennünket; 's mi leve fogantja? Katonáinknak dicsősége. De a' melly a' győző és meggyőzött közt oszlik-meg, mikor az ellentállás a' megtámadással egyenlő erőben van, 's megjegyzésre méltó, hogy a' régi időnek leghíresebb hadi tette — egy hátravonulás volt. — A' Politikus sem a' győzedelmén sem a' meggyőzöttetésén nem vesztegel, szemei egyedül a' következéseken függenek. Szerencse vagy szerencsétlenség legyen bár sorsa némelly egyes vetéseknek, a' játék' végével a' nyereséget számolja. Marengo, Auszterlitz, Jéna 's több helyek, dolgainknak szerencsés menetelét hirlelik; Párizs, a' Budget, *) 's a' Status' töméntelen adóssága veszteségünk' tanúji 's a' t.“

„Kedvelt politikája mostanában Európának a' Linea-seregeknek kevesítése, mellynek nagy száma a' népnek teret, 's az Uralkodásnak is veszedelmes lehet. Ber-

lint, Bécsset, 's Moszkaút éppen olly kevéssé oltalmazhatták a' Linea-seregek mint Párizst. Azonban meg vannak végerősségeink, mire beljebb újakat építtetnünk? Valóban igen is vigyázók 's félelmesek kezdünk lenni. Hiszem, egy pillantat Európának politikai új állására tökéletesen meggyőzhet bennünket, hogy az új váraknak építését unokáinkra hagyhatjuk; de ha szinte annak gondját magunkénak tartjuk is, várjuk-be azon időpontot, mellyben bizonyosokká lehetünk, hogy új várainkat tulajdon hazánkifjai nem fogják ostromolni 's a' t.“

„A több formák közt, a' Monarchiával leginkább egyező Ármadánk legjobb. Nagy mestermíve volt az újabb politikának úgy szerkeztetni az Ármadákat, hogy a' békességet a' szerint tőrhessék mint a' háborút. Hadban minden sereg jó, 's talán még legjobb a' respublikai. De a' békesség fő dolgunk, a' had csak melleseges, mert a' had arra való, hogy általa békeséghez juthassunk 's a' t.“

„Fontanes barátomtól azt kérdezé egykor Bonaparte: Mint lehetne egy olly Nemzetet igazgatni melly Voltairet és Rousseaut olvassa? 'sa' t.“ — Több észrevételei után így végezte beszédét Bonald Úr: „Mostani Hadi-Miniszterünk igaz francia Ármadát fog nekünk adni, olly vitéz Ármadát mint ő maga, a' Király pártján lévőt, hívet és hadhozértőt, mint maga. 'S én ezen erős bizodalommal Budgetjét jónak találom.“

A' Sarthe-Departamentben Generalis Berton helyett elfogatott személy Párizsba hozatván, a' Politziának általadatott. — A' Gazette de France szerint a' Berton' Adjutansát midőn éppen alkalmat keresne a' futásra, Brest mellett elfogták. — Rennesben Mártz. 27d. Bodin volt Kapitánynak szállása, távollétében megmotóztatott. Ö

*) Budget, Anglus szó, 's Pitt olta csaknem minden közönséges-levelekben használtatik; jelenti a' Status költségeire megkivántató adónak lajstromát, mellyet a' Finantz-Miniszter megerősítés végett minden esztendőben az Alsó-Ház' elibe szokott terjeszteni.

hajdan Adjutánsa volt Gen. Bertonnak, 's a' házánál talált régi két levél nevelte a' gyanút iránta, 's ennél fogva Anyjánál Pontlabbéban elfogatott, 's Quimperbe fog-ságra vitetett.

P r u s z s z i a.

Márcz. 4d. ezt közli az Udvari Ujság: „Olly hírek terjedtek el a' Közönség közt, melyeknél fogva a' békességnek megtartása napkeleten lehetetlennek látszik. 'S ámbár mind a' Konstantzinápolyi mind a' Bécsi alkudozások a' politikának titkai legyenek is, meg vagyunk mindazáltal hatalmazva annak kinyilatkoztatására, hogy még semmi ollyas nem történt, a' mi az említett híreknek fundamentomúl szolgálhatna. Még egy Udvar sem tett legkisebb szót is, mellyből háborúra lehetne következéseket húzni. Sándor Császár Ő Felségének egyenes óhajta a' háborúnak eltávoztatása iránt, ha az koronája' becsületével egyezőleg történhetik; a' Divánnak bizonyágtételei, mellyek szerint mindent elhárítani igyekeznek, a' mi hatalmas szomszédjának békétlenségre adhatna okot, az Ausztria időközbeli Követnek, az Anglus Nagykövetnek, a' Franczia Követnek, 's a' Pruszsiai Biztosnak szorgos igyekezeteik, hogy a' Török Udvar az egyezéseknek bétöltésére bírassák; 's magának a' Divánnak meggyőződése affelől hogy neki a' békesség megtartása legtisztább célból ajánlatik, mind arra mutatnak hogy a' jelenlévő nehézségek' minélelőbbi elhárításához fundamentomos reménység lehet.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly, Márcz. 23d. Két hét óta sem a' Fővárosban sem környékén nem történt valami megjegyzéseméltó. Ali Basa kincsei apródonkint érkeznek; kevés napokkal ezelőtt 10 milliót

erő jött-meg. Az Egyiptomi Helytartó is roppant summákat küldött 's a' Sultán számára ajándékkul 24 csödört.

A' Moreai történetekre nézve minden Tudósítások igen hijjánosok. Csak annyi bizonyos, hogy az utóbbi alkalommal útnak indított Katonaság Patrásnál a' szárazra kiszállott. A' tenger-öbölben Márcz. 6d. esett ütközet iránt az a' tudósítás érkezett a' Portához, melly a' Külföldi Követségekkel is közöltetett, hogy az Insurgenseknek 7 hajóját fenékben keresztül lötték, ketteje a' partra vergődött, a' többi setét éjjel eltűnt. Nehány Török csajkák is tetemesen megrongáltattak.

A' köz hír szerint Omér Basa, ki Churschid alatt vezérkedik, számos katonaságot indított útnak, azzal a' szándékkal, hogy Kara-Mehmet Basával egyesítvén magát, a' Patrásnál kiszállott seregek' Vezérének, a' Korinthusi szoroson elebe kerüljön, a' midőn Abullabud Mehmed Basa is hasonló czelzással fogna dolgozni Zeitun felől. Magok a' Porta' Miniszterei sem vettek még hiteles tudósítást ezen külömbféle mozdulásokról, de rövid időn megtudjuk, mi volt azoknak következése, ha csak ugyan megtörténtek.

Persia ellen nagy hadi készületek tételnek. Aleppoból Febr. 3d. indult hiteles tudósítások szerint a' Bagdadi Basa tudtára adatta Princz Mirsa Mahmud Hassan Chánnak, a' közelébb megholt Kermanschahi Fejedelem' fijának: hogy a' Nagy Úr nem erősítvén meg a' korábbi egyezést, újra el kell kezdődni az ellenségeskedésnek. A' Bagdadi Basa alatt lévő Kormányozók, marsnak indították seregeiket, hogy a' Bagdadi Basa által Kerkuknál öszvevonatott táborhelybe vegyék magokat. Az Aleppói Basaságban is kiállottak a' segítő csoportok; 's ezen kívül minden órában várták azon nagy Hadi-osztályt, mellyet az Egyip-

tomí Basa, részszerint vízen küld, Laodiceán, részszerint szárazon, Gázán és Rámán keresztül. A' Persia ellen rendelt hadi erőt 100,000 emberre teszik öszve-séggel.

Megjegyzésre méltó, hogy, jóllehet annyiféle hírek szárnyalnak Európában a' Török háború felől, még is mind eddig sem szárazon sem vízen semmi készüléteket nem tétetett a' Porta, mellyek Európával kezdendő háborúra mutatnának. Konstantzinápolyban, kirekesztőleg csak a' Török Insurgensek és Persia ellen tétetnek hadi készülétek.

A' Persa háborúnak az a' szerencsés következése lett, hogy a' Fő Város temérdek nyughatatlan fejű korhelektől, megelégedetlen Jancsároktól, és más fesletségre hajló korcsoktól megtisztult. A' Kapudan-Basa, n.aga részéről nem szünik erősen rajta lenni, hogy a' közelébbi időkben meg nem zavartatott csendesség, vigyázása és szoros rendszabásai által fenntartassék.

Spanyol Amerika.

Havannahból Febr. 16d. indult Levelek azon fontos Tudósítással érkeztek Charlestonba (Ész. Amer. Szöv. Stat.) hogy az odavaló Koloniali Tiztségek meghatározták volna magokban, hogy Havannát az Anya-Ország' megkérdezése előtt, szabad kikötőnek hiáltsák-ki. Két proCentet kell adni Transito-adó neve alatt, minden odavitt, vagy ott hajóra rakott portékáktól, 's ezen új rendelés mindjárt munkába vétetett. Közönségesen úgy nezik ezen lépést, mint a' sziget' függetlenségének előljáró postáját.

Két Sziicziliák' Országa.

Ő Felsége a' Király két Parancsolatot bocsátott-ki, hogy a' Calabriai Herczegné

szerencsés szülése felett való köz örömet nevelné. Az egyik által, némely kisebb politikai vétségekre kimondatott büntetések engedtetnek-el; a' másik minden, Febr. utolsó napjáig történt, 's még eddig nyomozás alá nem vétetett büntételeknek ad bocsáratot.

Nagy Britannia és Irlandia.

London Apr. 2d. Irlandiából ismét kedvetlen hírek érkeznek. A' tegnapi Courier azt mondja, hogy a' Corki és Limericki Ujságok gaz tettek' előadásával telnek-el. Mártz. 26d. reggel a' Waterfordi Postaszerket a' Limericki úton fegyveres Banda támadta-meg. Háromszori lövés után a' kocsis kéntelen vala megállani. Ekkor a' haramiák a' 4 útasok között egy Misz Ryan nevű fejrsemélyt kiragadtak, 's a' kocsist tovább menésre kényszerítették — O' Neil nevű férjfi, ki némelly Whiteboyk ellen tanú volt, néhány nap olta eltűnt Limerickből, 's Mártz. 23d. Cappa taján találták roncsolt testét. — A' vesztésre szántak száma 350re megy.

Újabb Tudósítások.

Madrid. Apr. 5diki Párizsi levelekből láthatni, hogy a' Corteseket nem csupán a' Valenciai régibb történetek, de leginkább újak foglalják-el, mellyek ott és több helyeken estek. Ugyan is Valenciában a' hazatakarodást illető dobolás után a' Pattantyúsok fegyverre töltöttek 's az öszvesereglett Nép közzé tüzelvén 15öt megsebesítettek, kiknek ketteje meg is holt. — (A' többi következik.)

Elegyes Dolgok.

Hamburgból Mártz. 31d. A' folyó ezentendő' szomorú természeti nevezetességére tartozik, a' csak nem szünetlen tengeri

hajdan Adjutánsa volt Gen. Bertonnak, 's a' házánál talált régi két levél nevelte a' gyanút iránta, 's ennél fogva Annjánál Pontlabban elfogatott, 's Quimperbe fog-
ságra vitetett.

P r u s z s z i a.

Márcz. 4d. ezt közli az Udvari Ujság: „Olly hírek terjedtek el a' Közönség közt, melyeknél fogva a' békességnek megtartása napkeleten lehetetlennek látszik. 'S ámbár mind a' Konstantinápolyi mind a' Bécsi alkudozások a' politikának titkai legyenek is, meg vagyunk mindazáltal hatalmazva annak kinyilatkoztatására, hogy még semmi ollyas nem történt, a' mi az említett híreknek fundamentomúl szolgálhatna. Még egy Udvar sem tett legkisebb szót is, mellyből háborúra lehetne következtetéseket húzni. Sándor Császár Ő Felségének egyenes óhajta a' háborúnak eltávoztatása iránt, ha az koronája' becsületével egyezőleg történhetik; a' Divánnak bizonyágtételei, mellyek szerint mindent elhárítani igyekeznek, a' mi hatalmas szomszédjának békétlenségre adhatna okot, az Ausztria időközbeli Követnek, az Anglus Nagykövetnek, a' Franczia Követnek, 's a' Pruszsiai Biztosnak szorgos igyekezeteik, hogy a' Török Udvar az egyezéseknek bétöltésére bírassák; 's magának a' Divánnak meggyőződése affelől hogy neki a' békesség megtartása legtisztább célból ajánlatik, mind arra mutatnak hogy a' jelenlévő nehézségek' minélelőbbi elhárításához fundamentomos reménység lehet.

T ö r ö k B i r o d a l o m.

Konstantinápoly, Márcz. 23d. Két hét óta sem a' Fővárosban sem környékén nem történt valami megjegyzésre méltó. Ali Basa kincsei apródonkint érkeznek; kevés napokkal ezelőtt 10 milliót

érő jött meg. Az Egyiptomi Helytartó is roppant summákat küldött 's a' Sultán számára ajándékkul 24 csödört.

A' Moreai történetekre nézve minden Tudósítások igen hijjánosok. Csak annyi bizonyos, hogy az utóbbi alkalommal útnak indított Katonaság Patrásnál a' szárazra kiszállott. A' tenger-öbölben Márcz. 6d. esett ütközet iránt az a' tudósítás érkezett a' Portához, melly a' Külföldi Követségekkel is közöltetett, hogy az Insurgenseknek 7 hajóját fenékben keresztül lötték, ketteje a' partra vergődött, a' többi setét éjjel eltűnt. Nehány Török csajkák is tetemesen megrongáltattak.

A' köz hír szerint Omér Basa, ki Churschid alatt vezérkedik, számos katonaságot indított útnak, azzal a' szándékkal, hogy Kara-Mehmet Basával egyesítvén magát, a' Patrásnál kiszállott seregek' Vezérének, a' Korinthusi szoroson elebe kerüljön, a' midőn Abullabud Mehmed Basa is hasonló czelzással fogna dolgozni Zeitun felől. Magok a' Porta' Miniszterei sem vettek még hiteles tudósítást ezen külömbféle mozdulásokról, de rövid időn megtudjuk, mi volt azoknak következése, ha csak ugyan megtörténtek.

Persia ellen nagy hadi készületek tételnek. Aleppból Febr. 3d. indult hiteles tudósítások szerint a' Bagdadi Basa tudtára adatta Princz Mirsa Mahmud Hassan Chánnak, a' közelébb megholt Kermanschahi Fejedelem' fijának: hogy a' Nagy Úr nem erősítvén meg a' korábbi egyezést, újra el kell kezdődni az ellenségeskedésnek. A' Bagdadi Basa alatt lévő Kormányozók, marsnak indították seregeiket, hogy a' Bagdadi Basa által Kerkuknál öszvevonatott táborhelybe vegyék magokat. Az Aleppói Basaságban is kiállottak a' segítő csapatok; 's ezen kívül minden órában várták azon nagy Hadi-osztályt, mellyet az Egyip-

tomí Basa, részszerint vízen küld, Laodiceán, részszerint szárazon, Gázán és Rámán keresztül. A' Persia ellen rendelt hadi erőt 100,000 emberre teszik öszve-séggel.

Megjegyzésre méltó, hogy, jóllehet annyiféle hírek szárnyalnak Európában a' Török háború felől, még is mind eddig sem szárazon sem vízen semmi készüléteket nem tétetett a' Pörta, mellyek Európával kezdendő háborúra mutatnának. Konstantzinápolyban, kirekesztőleg csak a' Török Insurgensek és Persia ellen tétetnek hadi készülétek.

A' Persa háborúnak az a' szerencsés következése lett, hogy a' Fő Város temérdek nyughatatlan fejű korhelektől, megelégedetlen Jancsároktól, és más fesletségre hajló korcsoktól megtisztult. A' Kapudan-Basa, n.aga részéről nem szünik erősen rajta lenni, hogy a' közelébbi időkben meg nem zavartatott csendesség, vigyázása és szoros rendszabásai által fenntartassék.

Spanyol Amerika.

Havannahból Febr. 16d. indult Levelek azon fontos Tudósítással érkeztek Charlestonba (Ész. Amer. Szöv. Stat.) hogy az odavaló Koloniali Tiztségek meghatározták volna magokban, hogy Havannát az Anya-Ország' megkérdezése előtt, szabad kikötőnek hiáltsák-ki. Két proCentet kell adni Transito-adó neve alatt, minden odavitt, vagy ott hajóra rakott portékáktól, 's ezen új rendelés mindjárt munkába vétetett. Közönségesen úgy nezik ezen lépést, mint a' sziget' függetlenségének előljáró postáját.

Két Sziicziliák' Országa.

Ő Felsége a' Király két Parancsolatot bocsátott-ki, hogy a' Calabriai Herczegné

szerencsés szülése felett való köz örömet nevelné. Az egyik által, némely kisebb politikai vétségekre kimondatott büntetések engedtetnek-el; a' másik minden, Febr. utolsó napjáig történt, 's még eddig nyomozás alá nem vétetett büntételeknek ad bocsánatot.

Nagy Britannia és Irlandia.

London Apr. 2d. Irlandiából ismét kedvetlen hírek érkeznek. A' tegnapi Courier azt mondja, hogy a' Corki és Limericki Ujságok gaz tettek' előadásával telnek-el. Mártz. 26d. reggel a' Waterfordi Postaszerket a' Limericki úton fegyveres Banda támadta-meg. Háromszori lövés után a' kocsis kéntelen vala megállani. Ekkor a' haramiák a' 4 útasok között egy Misz Ryan nevű fejrsemélyt kiragadtak, 's a' kocsist tovább menésre kényszerítették — O' Neil nevű férjfi, ki némelly Whiteboyk ellen tanú volt, néhány nap olta eltűnt Limerickből, 's Mártz. 23d. Cappa taján találták roncsolt testét. — A' vesztésre szántak száma 350re megy.

Újabb Tudósítások.

Madrid. Apr. 5diki Párizsi levelekből láthatni, hogy a' Corteseket nem csupán a' Valenciai régibb történetek, de leginkább újak foglalják-el, mellyek ott és több helyeken estek. Ugyan is Valenciában a' hazatakarodást illető dobolás után a' Pattantyúsok fegyverre töltöttek 's az öszvesereglett Nép közzé tüzelvén 15öt megsebesítettek, kiknek ketteje meg is holt. — (A' többi következik.)

Elegyes Dolgok.

Hamburgból Mártz. 31d. A' folyó ezentendő' szomorú természeti nevezetességére tartozik, a' csak nem szünetlen tengeri

szélvész, a' milyenre régtől nem emlékezünk. Közönségesen tudva van, hogy Pruszsus Generalis Minutoli Úr, több esztendőök óta, nagy költséggel folytatván tudományos utazását Egyiptomban és Syriában, ott Egyiptomi Basa Muhamed Ali segítségével igen sok nevezetes régiségeket gyűjtött-egybe. Ezen gyűjtemény, Alexandriából Triestnek indított, 's onnan más hajón Hamburgba szerencsésen megérkezett. Hamburgból Berlinnek indított a' gyűjtemény, 27000 Bankó Márkig assecuráltatva. De nagy tengeri háború támadván, Helgoland és Curhaven között elsülyedt a' hajó a' rajta lévő emberekkel együtt. Néhány könnyű ládákat a' Baljei kikötőben (a' Bremai Herczogságban) kifogtak a' parasztok, de midőn Mumiákat találtak a' kíváncsin felnyitott ládákbán, nem kevésbé rémültek-meg, 's azokat tüstént eltemették. Később kiásattak a' Mumiák, 's az illető helyre szállítottak.

Felső Ausztria.

A' Linczi Ujság jelenti Hallstadtból: „Márcz. 18d. estvéli 4 1/2 órakor olly iszonyú szél kerekedett itt, melly nemcsak a' házak' tetejét hordta-le, 's nemcsak a' gyümölcsfákat forgatta-ki gyökerestől, hanem a' férjnek szorgalmatos feleségét, a' szüléknek szeretett gyermekeiket, 's a' csecsemőnek tápláló anyját is örökre elragadta. Mert midőn Obertraun helységének lakosai hat hajóval egy közzülök kihalt Aszszonynak temetéséről Hallstadtból, a' tó' bal oldala felé igyekeznének, az iszonyú szél mindnyájokat a' feltornyozott habok közzé borította. A' 40 szerencsétlenek közzül csak get tudtak a' Hallstadtiak életek veszedelmével a' partra kihúzni, 's csupán egy-12 esztendőös Leánykát életben tartani.

A' Frankfurti Húsvéti vásárra egy

nevezetes utazó Philosophus érkezett-meg, ki Diogenesként hordóban lakik, 's a' szegények' hasznára pénzért kívánja magát mutogatni. Ez a' valóban eredeti ember, napkeleti mód szerint hosszú szakállat 's fekete Talarist visel; mintegy harmincz esztendőös; Maintzból jön. A' Hotel de Paris nevezetű Vendégfogadóba szállott-meg, 's az idegenekről vinni szokott könyvbe saját kezével következőleg írta-bé magát: „Egy, a' Bölcsesség, az egyetlen positiv Jo után törekedő, — melly időn és téren felül van, — az eredeti-erőből kiinduló lélek, emberi romladékos borítékkal körülvett, Pitschaft földi nevet viselő, 's ezen legfőbb principiumot követő: Ismerd-meg magadat, 's cselekedd a' jot minden erődből, a' hol, a' hogy 's a' mikor teheted.“ — A' hordó tegnap valóban megérkezett, 's ezen feltetsző tünemény naponként minden rendű embereket az irt Vendégfogadóba vonsz.

Gyanítható Időjárás,

folyó 1822d. eszt. Apr. 1. napjától, Szeptember 16dikáig (a' Baireuthi Ujsághól.)

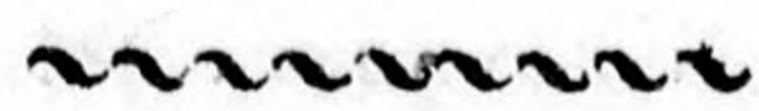
Apr. 1sőjétől 3odikáig eleinte egy kevésbé kemény, utóbb többnyire száraz és kellemetes napok. Május 1—16d. melegedni kezdő, inkább száraz, mint nedves, ollykor zivataros napok. Május 17—29d. változó, inkább száraz mint nedves, és igen termékeny idő. Május 30dikától Június 8d. változó, 's gyakran kedvetlen. Június 9d.—23d. többnyire száraz, közben szeles, és hűvös. Június 24d.—30d. meleg, zivataros, termékenyítő. Júl. 1—7d. változó; 8d.—24d. többnyire száraz, néha igen szeles; 26d.—Augusztus 12d. leginkább száraz, gyakran forró meleg, közbe-közbe zivatar. Aug. 18d.—27d. inkább

száraz, mint nedves, és zivataros; 28d. — Sept. 4d. változó ollykor szeles. Sept. 5d.—16d. többet száraz, és kevésbé hűvös. — Ezeket előre feltévé, jó száraz meleg nyarat lehet reményleni.

B é c s.

Ö Cs. Kir. Felsége kegyelmesen méltóztatott a' Fels. Udvari Erdélyi Cancellariánál Udvari Vice Protocollistát Kolosvári Ágoston Márton Urat, mind hűséges és pontos hosszas szolgálatjára, mind fedhetetlen erkölcsére való tekintetből, ugyancsak a' Fels. Udvari Erdélyi Cancellariához Valóságos Udvari Titkokkává ki nevezni.

Az Ausztriai Beobachter hosszasán mutogatván azon híreknek hijáavalóságát, mellyek némelly közönséges Levelekben a' közelgető háború felől gyakran közöltetnek, ezzel rekeszti beszédét: „Most valóban meg vagyunk hatalmazva annak kinyilatkoztatására, hogy a' közönséges Levelekben néhány hetek óta forgásban lévő hírek a' Török Udvarral való alkudozások felől, részint teljesen hamisak, részint félig igaz félig hamis kútfökből vétetvén, olly zavarékok, hogy semmi hitelt nem érdemelnek.“

April. 15d. Bécsben, a' Státus papiroseinak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. Pénzben 74; Ugyan az 2 1/2 pCmal —; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 for. C.P. —; Ugyan az 1821ről 100 f. C. Pénzben —; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 forintért Conv. Pénzben —; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 35; 100 forint Conv. Pénz 250 f. V. Cz-ban. — Bank-Aktzia 657 1/2 f. C. P.

Magyar Ország.

Budán f. h. 2d. az ottani jótéző Aszszony-Egyesület' rendeléséből, annak nemes céljaira, Haydn Teremtése adatott-elő, a' muzsikát kedvellő számos Nemességnek és Polgárságnak úgy több Mestereknek együtt munkálódások által. A' Fő Templombeli Karnak derék Igazgatója, 's a' Nemzeti Fő Iskolában a' Muzsikának közönséges Tanítója Seeman József Úr állott a' kormányán ezen jeles munkának, melly a' nagy mesternív' lelkével teljesen megegyezőleg adatott-elő. — A' Gyülekezet számos volt, a' megegyezés nagy, a' jövedelem gazdag.

Pesten is f. h. 7d. a' Választó-Fejedelmek palotájában nagy és válogatott Gyülekezet előtt Muzsikás Akadémia tartott, mellyhez a' megnyitó darabot ifjú Báró Podmaniczky Lajos Úr készítette, 's általa muzsikusi talentomát, mellyről már harmadévi kijött Magyar Rondójával 's tavaly a' Zsebkönyvhöz készített énekek' daljaival kedvező véleményt gerjesztett, dicsérefesen megbizonyította. Nem kételkedünk, hogy a' Báró Úr e' kellemes pályán szép tehetségeit továbbra is gyakorolni, 's a' mit nemes hazafijúi szívetől méltán várunk, a' Magyar Nemzeti muzsikának természetét bővebben kifejezni 's kedveltetni el nem mulasztja. — Nevezetes volt még ezen Akademiában, hogy Birnbach muzikusnak négy esztendősi fiasckája, hegedün, nem apró darabokban, idejéhez képest derekasan játszott.

Vác on f. h. 8d. reggeli 8 óra tájban csendesen kimult ez árnyékvilágból Fő Tiszt. Tiller József Úr, Bizerei Boldog Aszszony Apátura, a' Nemes Váczi Káptalan' Nagy-Prepostja és Kanonokja, úgy a' Váczi Püspökségnek, a' Szék üressége

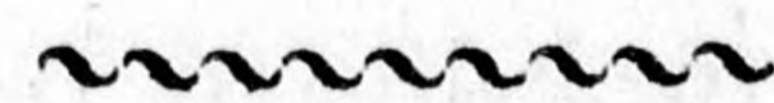
alatt Fő Vicarius, midőn munkás és érde-
mes életének 80 esztendő felett már egy
hónapját eltöltötte. Még halála előtt való
nap misézett és részesült a' Húsvéti Bá-
rányból az egész Káptalannal, mellyet meg-
vendégelt. Ő a' Váczi Püspökségben, hol
egyházi pályáját kezdette ötven egynéhány
esztendeig szolgált, 's minden hivatalai-
ban, jeles magaviseletével köz szeretetet
és tiszteletet érdemelt, úgy hogy jó em-
lékezete mindenkor fennmarad.

Soprony Vármegyéből. Tisz-
teletes Tudós Nemes Gödör Lajos Úr,
a' Vadosfai Ev. Gyülekezet' Segéd-Lelki-
tanítója, Mártz. 22d. f. e. huszonkét hétig
tartó hervadásban, életének 24d. eszten-
dejében elhalálozott. Benne az említett
népes Gyülekezet igen kedvelt Tanítót,
az Ev. Egyház pedig jövődöbéli buzgó
Lelkiatyát és ügyes Orátort vesztett el. —
Nemes erkölcsbélyegei, mellyek a' Haza'
javára irányoztak, már tanuló korában ki-
tűntek. Ő volt nevezetesen az eszköz a'
Pozsonyban már virágozni kezdő Kis Ma-
gyar Társaságnak. — Különös jegyzést
érdemel pedig az, hogy midőn a' Boldo-
gúlt, hivatala' viselésére felszenteltetett,
és Fő Tiszt. Kis János Superint. Urtól
megkérdeztetett volna, hogy mi leszen
ezután a' kedvelt tudománybéli foglalatos-
sága? dicséretes hazafijúi indulattal felel-
te: „A' Magyar Literatúra.“ — Kezdé is-
mertetni nevét a' Tud. Gyűjteményben is,
mellynek jeles dolgozó társat ígért.

Tudományos Jelentés.

A' köz kedvességben lévő Erdélyi Mu-
zeumból van még Eggenberger József Pes-
ti Könyvárosnál néhány, kevés számú pél-
dány az Iső Füzettől a' Xdikiig. Mind együtt
120 ívet teszen. Az Iső Füzetben Gróf
Bethlen Gergely; a' IId Gróf Batthyáni Ig-

nác, a' IVd Referend. Cserey Farkas; a'
VIId Gróf Haller László; a' VIIId Gróf Te-
leki Ferencz; a' VIIIId Gróf Dessewffy Jó-
zsef; a' Xd. Gróf Teleki József mejjképe
van. Előbb a' X Füzet ára 19 ft volt V.
Cz., most könnyebben megszerezhetéséért
képekkel együtt 8 f. 30 xr. V. Cz. kapható
a' jövő Június végéig. — A' melly Füzet-
hez pedig kép nem jutna, mivel a' IVd.
VIId. VIIId. 's VIIIIdikhoz kevesebb mara-
dott meg, az 9 xrral olcsóbban adatik. —
A' IIIId. Füzeten kezdve Xig több példány
van. A' kik hely' távolsága vagy egyéb
akadály miatt ezeket meg nem vehették,
most készen állanak szolgálatjokra. Egy-
egy Füzet' árra kép nélkül 1 ft V. Cz. Így
az egész Munkát kiki könnyen kipótolhat-
ja, mivel azt is meg lehet kapni külön,
a' mellyiknek éppen híjával van.

Több rendbéli Ujság Levelünk em-
legették ugyan már a' haza' nem rég el-
halt nagy emberét Mélt. Vajai Vay Józse-
fet; de róla Róma nyelvén hatalmasan
szólló Költőknek itt következő munkáját
még is igen érdeemesnek találtuk a' felvé-
telre.

Magnis major avis, certissima gloria nuper,
Nunc dolor Hungariae, Pietas quo celsior
ibat

Vindice, quove probi fulserunt auspicio
mores,

Praesidium patriis spes et fidissima Musis;
Tollere quo tutante caput Parnassides ausae
Pannoniae campis mutarunt Thessala Tem-
pe;

Tempora cui toties ornavit civica laurus,
Et vivax voluceri vectavit gloria curru,
Magne Vay! dubiis spes et firma ancora
rebus!

Tene etiam nobis, dura mors lege coercens

Agmine te circumstantes, hic flumina mon-
strat,

Ille sacros fontes, libandaque gaudia narrat.
Attamen haec nostri vix sunt solatia luctus,
Aeternum si te nobis vir magne carendum
est,

Si nunquam dabitur vultus atque ora tueri,
Sed legere in duro tantum tua nomina saxo:
Prosequimur gemitu, moesti lachrymasque
profundas

Fundimus, atque tuos pietas non compu-
tat annos.

Heu quantas animi dotes, quae dona sagacis
Ingenii, quantum divinae mentis acumen
Abstulit illa dies, quae te Vay funere
mersit!

Ecquis jam quas morte tua vir magne re-
linquis,

Ecquis jam tibi par moderandas sumet
habenas?

Desertamque ratem tali reget arte magi-
ster?

Qui premat ecquis erit fida vestigia planta?
Fama quidem magnum te non mentita
ferebat,

Et quantus fueris re tu persaepe probasti,
Miraque virtutum dederas documenta tua-
rum,

Nec laudes tantas livor temeravit iniquus,
Invidia nam major eras; tamen ut tua virtus
Sublata ex oculis trutina suspenditur aequa,
Judicio populi majorem intelligit omnis.

Sic ubi victa situ violento sternitur Euro
Nubibus insertans frondosa cacumina quer-
cus,

Semotos retegens ramos, truncumque tu-
enti,

Conspicitur major longum porrecta per
agrum.

Consilii quoties saevis agitata procellis

Patria sensit opem? Proceres cum undante
Senatu

Concilium summis regni de rebus haberent,
Incerto et discors fremeret sententia motu.
Tunc inter medios conspectus surgere Pa-
tres,

Concilio meritisque gravis Vay, protinus
in se,

Cunctorum vultus, tacita et converterat
ora,

Conticuere omnes, fremitusque repente
resedit.

Sic cum praecipites Tyrrhena per aequo-
ra venti

Bella gerunt, fracti reboantque in littore
fluctus,

Neptunus si forte caput spumantibus undis
Extulit, extemplo Boreae cadit ira minacis,
Aequantur tumidi fluctus, silet arduus
aether.

Heu tantus Vay magne jaces! invidit et
ultra

Praesidium Lachesis tantum, columenque
Camoenis.

Corporis illa tamen cineres quae contegit,
una

Non etiam egregias virtutes urna coërcet.
Non omnis moreris, multa sed parte su-
perstes

Ridebis gelidi ludibria vana sepulcri.

Facta tua ad seros transmittet fama nepotes,
Narrabunt laudes memores per secula fasti,

Et patrii sublime ferent ad sidera Vates.

Interea hos pietas tumuli tibi reddit ho-
nores,

Lauro et Pieria decorans tua busta cupresso,
Et mollis positos cineres tegat urna precatur.

Moses Kéz y,

Prof. Physic. in Colleg. Sáros-Patak